Aqua Flanders

AquaFlanders

2020

Jaarverslag

Voorwoord

2020 was een ongewoon jaar. Covid-19 verspreidde zich vliegensvlug. Toch werkten we meer dan ooit samen aan de toekomst van water. Ook digitaal. De diensten van AquaFlanders en haar leden bleven beschikbaar. Na een succesvol eerste jaar groeide de sensibiliseringscampagne #ikdrinkkraanwater verder met een charter voor gemeenten en educatieve pakketten voor het lager onderwijs.

De droogteproblematiek was helaas opnieuw actueel. Samen met de VMM en waterbedrijven gaven we het **Strategisch Plan voor Waterbevoorrading** mee vorm. Daarmee willen we samen de vraag naar drinkwater op een duurzame manier invullen. Nu en in de toekomst. Ook de Vlaamse overheid verhoogt haar inspanningen in de strijd tegen waterschaarste. Met de **Blue Deal** maakt ze in een eerste fase 75 miljoen euro vrij voor structurele investeringen.

Kwaliteit blijft zoals altijd onze topprioriteit. Nieuwe **procesbenchmarks** zullen de kraanwaterkwaliteit blijvend garanderen. Het **Algemeen Waterverkoopreglement** introduceerde ook twee nieuwe keuringen om het openbaar waterdistributienet nog beter te beschermen. AquaFlanders startte bovendien met de bouw van een gloednieuw '**keuringsplatform 'AFK'** conform met de nieuwe wetgeving op vlak van keuringen.

Tot slot stelden we het noodplan voor drinkwater verder op punt tijdens een **live webinar.** Gemeenten kregen informatie over wat ze moeten doen tijdens een calamiteit en we brachten de locaties voor de bedeling van nooddrinkwater voor de hele sector in kaart. We lichten het afgelopen jaar graag verder toe in dit jaarverslag.

Veel leesgenot.
Brecht Vermeulen
Voorzitter AquaFlanders

Over AquaFlanders

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Ze verdedigt de belangen van haar leden en werkt mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. AquaFlanders wil Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Lees meer op pagina 4

2020 in cijfers

We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. We presenteren u AquaFlanders in enkele cijfers.

Lees meer op pagina 6

2020 in vogelvlucht

2020 was een bewogen jaar. Bij AquaFlanders zaten we zelf ook niet stil. We lanceerden een nieuw keuringsplatform, zetten een aantal campagnes op poten, organiseerden webinars… Bekijk ons jaar in vogelvlucht.

Lees meer op pagina 8

De 6 rollen

AquaFlanders neemt 6 rollen actief op binnen de sector. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor verschillende stakeholders, klanten, leveranciers…

Lees meer op pagina 14

Over AquaFlanders

Water is schaars in Vlaanderen. Waterbedrijven en rioolbeheerders staan dan ook voor grote uitdagingen. Als koepelorganisatie verdedigt AquaFlanders de belangen van haar leden en werken we mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Missie en visie

AquaFlanders staat voor gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar water. Duurzaam en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Vandaar onze kernboodschap.

Aan de bron
We zijn een stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen.

van een gestroomlijnd
We hebben het mandaat om namens de hele sector te communiceren en zorgen ervoor dat standpunten gecoördineerd, afgestemd en gedragen worden.

en modern
Een modern waterbeheer is eigentijds, duurzaam en toekomstgericht.

waterbeheer.
We bekommeren ons om water in al zijn facetten.

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. AquaFlanders wil dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties. **Daarom werken we met passie en in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid.**

Dat willen we bereiken door capaciteitsopbouw te faciliteren. Door overleg, ervaringsuitwisseling, onderzoek, communicatie, kennisopbouw en dienstverlening ondersteunen we onze leden. Zo helpen we hen om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Onze waarden

De gezondheid van Vlaamse watergebruikers primeert boven alle andere belangen. Daarom is de **kwaliteit van water** onze topprioriteit. Daarnaast bekommeren we ons constant om **de zorg voor het milieu,** waarvan water een essentieel deel uitmaakt. **Kwalitatieve dienstverlening** staat daarbij altijd voorop. AquaFlanders werkt **transparant en daagt de status quo voortdurend uit.**

2020 in cijfers

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. Graag presenteren we u AquaFlanders in enkele cijfer

6
Drinkwaterbedrijven

95 / 205
Gemeenten zijn zelf rioolbeheerder

3667
Voltijdse tewerkstelling in de sector

3.028.653
Waterabonnementen

296 miljoen m³
Water verbruikt

211 miljoen m³
Huishoudelijk verbruik

85 miljoen m³
Niet-huishoudelijk verbruik

84 l/dag
Drinkwater per persoon

augustus & februari
Maanden met hoogste en laagste verbruik

85%
Vlamingen drinkt kraanwater

100%
Kwaliteitsgarantie

150 miljoen m³
Aangekocht drinkwater

365 miljoen m³
Totaal geproduceerd drinkwater (177 miljoen m³ uit grondwater, 185 miljoen m³ uit opp.water en 3 miljoen m³ uit brakwater

63.655 km
Waterleidingen

29.633 km
Riolering

1391
Aftakkingen met loden leidingen vervangen

88%
Rioleringsgraad

14
Deelnemers opleiding waterscan

€347 (65 m³)
Integrale waterprijs 2-persoonsgezin

€506 (111m³)
Integrale waterprijs 4-persoonsgezin

310
Keurders AquaFlanders

62
Deelnemers basisopleiding keurder

304
Bijgeschoolde keurders

175.583 / 3.012.348
Digitale watermeters

354.105
Page views AquaFlanders.be

39.426
Page views Kraanwater.be

> 2 miljoen
Online interacties van campagne #ikdrinkkraanwater

174
Persvermeldingen

3
Beroep gedaan op nooddrinkwater

2020 in vogelvlucht

Campagne #ikdrinkkraanwater

De sensibiliseringscampagne #ikdrinkkraanwater loopt nu voor het tweede jaar. In september lanceerden we een charter voor gemeenten. Een maand later volgden educatieve pakketten voor het lager onderwijs

Gemeenten gaan engagement aan

Het kraanwatercharter focust op duurzaam watergebruik en de waarde van kraanwater. Daarmee willen we Vlaamse gemeenten ertoe aanzetten om duurzaam watergebruik te promoten bij alle inwoners. Gemeenten die het charter onderteken zullen meer inzetten op ontharding, waterbuffering en -infiltratie. Ze gaan ook inwoners sensibiliseren over waterhergebruik en wat je allemaal kan doen met regenwater.

We lanceerde het charter aan het einde van de Week van de Duurzame Gemeente. Een initiatief van de VVSG. De gemeenten zullen een belangrijke rol spelen in de sensibilisering van hun inwoners.

Door dit engagement aan te gaan, spelen de gemeenten bovendien een belangrijke voorbeeldrol voor scholen, verenigingen en lokale bedrijven. Ook langs deze weg willen we mensen extra aansporen om water verstandig te gebruiken: kies voor kraanwater als duurzame dorstlesser.

Jong geleerd is...

In oktober trokken we vervolgens naar de scholen. Minister Zuhal Demir lanceerde met een persoonlijke boodschap de kant-en-klare educatieve pakketten. Die zijn geschikt voor alle graden van het lager onderwijs. Ons doel? Kinderen en jongeren de waarde van water bijbrengen en duurzaam leren omgaan met deze waardevolle grondstof.

Waterlevering verzekeren nu en in de toekomst

Al enkele jaren krijgen we te maken met extreme droogte. De droogteproblematiek is dan ook actueler dan ooit. Daarom wil de Vlaamse overheid een beter zicht krijgen op de organisatie van de openbare watervoorziening. Elk waterbedrijf kreeg de opdracht om een waterleveringsplan en langetermijnvoorzieningsplan te maken.

- Een overzicht van de winnings-, productie-, en leveringsinfrastructuur en -capaciteit.
- Een beschrijving van de werking bij normale en verstoorde omstandigheden.
- Een accurate voorspelling van het waterverbruik.
- Een overzicht van de geplande investeringen om de watervoorziening blijvend te garanderen.

Samenwerking tussen de waterbedrijven

De waterbedrijven zullen over de grenzen van hun eigen bedieningsgebied moeten kijken. Alleen samen kunnen ze meebouwen aan een robuuste drinkwatervoorziening voor heel Vlaanderen. Daarvoor is het belangrijk om afspraken te maken die de vraag naar drinkwater en het aanbod in balans houden op Vlaams niveau. Ook infrastructuurinvesteringen vragen onderlinge afstemming. AquaFlanders en de waterbedrijven werkten een impactstudie uit die is opgenomen in het Strategisch Plan voor Waterbevoorrading van de VMM. Het doel van dit plan? Maximaal verzekeren dat de vraag en behoefte naar water op een duurzame manier is ingevuld. Nu en in de toekomst.

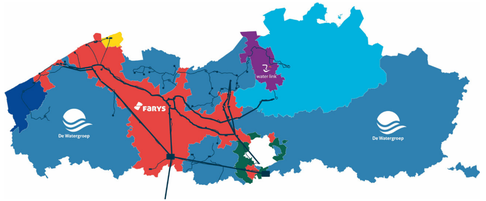

Kraanwaterkwaliteit 100%

Kwaliteitsvol kraanwater is en blijft onze prioriteit. Om dit blijvend te garanderen voltooiden we in juni 2020 samen met de watersector de procesbenchmark 'Nieuwe risico's en meettechnologieën'. Deze benchmark brengt het proces in kaart waarmee we potentiële risico's voor de drinkwaterkwaliteit identificeren en nieuwe meettechnologieën introduceren.

Waterbedrijven zetten de puntjes op de i

Boven op de inspanningen die de Vlaamse waterbedrijven leveren om de kwaliteit van het kraanwater te monitoren, besteden zij veel aandacht aan de identificatie van mogelijke risico's voor de kwaliteit. De resultaten van de benchmarkoefening waren dan ook positief.

Toch zitten de waterbedrijven niet stil. Ze werkten individuele verbetertrajecten uit. Aanvullend zetten ze in op gezamenlijke initiatieven om nieuwe risico's nog sneller te identificeren. Uniformiteit is daarbij belangrijk. Daarom heeft de sector samen met de VMM een gestandaardiseerde risicomatrix uitgewerkt. Voor de realisatie van de actieplannen vragen de waterbedrijven bijkomende ondersteuning van de Vlaamse overheid. Die is nodig om bepaalde onderwerpen diepgaander te kunnen onderzoeken, zoals bijvoorbeeld legionella.

"De verantwoordelijken van de laboratoria van de waterbedrijven overleggen op regelmatige basis over de aanpak van nieuwe risico's en meettechnologieën. De volgende stap is structurele, sectorbrede werkgroepen opzetten rond specifieke onderwerpen. Zo kunnen we efficiënter kennis uitwisselen, bijvoorbeeld over nieuwe uitdagingen en onderzoeken. Verder zal de sector nieuwe risico's in kaart brengen en meettechnologieën blijven verfijnen en documenteren."

- Carl Heyrman, algemeen directeur AquaFlanders

Nieuw algemeen waterverkoop regelement

Op 1 januari 2020 ging de laatste fase van de invoering van het Algemeen Waterverkoopreglement (AWVR) van start. De keuringen zijn uitgebreid om het openbaar waterdistributienet nog beter te beschermen. Concreet zijn er twee nieuwe keuringen bijgekomen:

- de keuring op de niet-aangesloten binneninstallatie;
- en de keuring op tweedecircuitwater.

Alle informatie over keuringen vind je op onze website.

Nieuwe statuten en intern reglement

AquaFlanders evolueert. Daarom kregen onze statuten en intern reglement een update. We voerden enkele inhoudelijke actualiseringen door. Onder meer om onze rol als keuringsinstelling verder uit te werken in het kader van de accreditatie van de ISO 17020-norm. De statuten zijn nu ook aangepast aan de nieuwe wetgeving voor vennootschappen en verenigingen. Parallel daarmee is ook het interne reglement aangepast.

Welke uitdagingen wachten ons de komende jaren

2020 staat in de top 10 van warmste jaren sinds het begin van de waarnemingen. De droogte heeft de afgelopen vier jaar een immense impact gehad. Ook op de watervoorziening in Vlaanderen. Waterexperts voorspellen dat we tegen 2100 mogelijk 30 tot 70% minder neerslag krijgen tijdens de zomer. Dat vraagt om actie.

De Blue Deal

Op 28 juli kondigde minister Zuhal Demir die actie aan: de Blue Deal. De Vlaamse overheid maakt in een eerste fase 75 miljoen euro vrij in de strijd tegen droogte. Onder meer voor investeringen in grootschalige infiltratie- en bufferbekkens, ontharding in de steden en circulair watergebruik in de landbouw en industrie.

Met de Blue Deal verhoogt de Vlaamse Regering haar inspanningen in de strijd tegen waterschaarste en droogte. Ze wil de problematiek op een structurele manier aanpakken met verhoogde inzet van middelen en de juiste instrumenten. In deze deal betrekt ze de industrie en landbouw als deel van de oplossing. Daarbij is een duidelijke voorbeeldrol weggelegd voor de Vlaamse en andere overheden.

70 maatregelen verdeeld over 6 sporen

1. Openbare besturen geven het goede voorbeeld en zorgen voor gepaste regelgeving.
2. Circulair watergebruik is de regel.
3. Landbouw en natuur zijn deel van de oplossing.
4. Particulieren sensibiliseren en stimuleren om te ontharden.
5. De bevoorradingszekerheid verhogen.
6. Samen investeren in slimmere, robuustere en meer duurzame watersystemen.

De acties die AquaFlanders en haar leden in het kader van de uitwerking van de visie 2030 al opzetten, passen perfect in deze Blue Deal.

Conform de bepalingen van de Blue Deal richtte de Vlaamse Regering de High Level Taskforce 'Droogte' op die de Vlaamse minister van Omgeving bijstaat in de strijd tegen droogte en waterschaarste.

Nieuw keuringsplatform en accreditatie volgens ISO 17020-norm

In mei gingen we van start met de bouw van een nieuw keuringsplatform. Ook de voorbereidingen op de accreditatie volgens de ISO 17020-norm gingen van start.

Op het AquaFlanders Keuringsplatform 'AFK' kunnen keurders en gemeenten terecht voor de opmaak van keuringsattesten en alle nuttige informatie over keuringen.

De ISO 10720-accreditatie vereiste een grondige voorbereiding. Deze accreditatie heeft een impact op al onze keuringsactiviteiten: van de opleiding van keurders tot en met het valideren van keuringen. Tijdens de voorbereiding hebben we alle processen die betrekking hebben op keuringen in kaart gebracht en geoptimaliseerd. Verder hebben we KPI's opgesteld, een risicoanalyse uitgevoerd en een nieuw documentbeheersysteem geïmplementeerd. Ook met een latere ISO 9001-accreditatie is al rekening gehouden. Kortom, aan alles is gedacht.

Het was dan ook alle hens aan dek dit jaar. Maar, dankzij de buitengewone inzet van het volledige AquaFlanders-team zijn we goed voorbereid op de accreditatie door BELAC. Die volgt in 2021.

Nooddrinkwater in Vlaanderen gaat online

Wat als... er door uitzonderlijke omstandigheden geen water uit de kraan komt? Sinds 2014 hebben de waterbedrijven en AquaFlanders een noodplan voor drinkwater. Dat treedt in werking bij problemen op het drinkwaternet. Bijvoorbeeld tijdens een wateronderbreking of bij een verontreiniging van het leidingnetwerk. Op zo'n moment delen we drinkwater uit in de vorm van zakjes die je kan vullen aan een flexitank of waterflessen.

Procedure verder op punt gezet

Na de praktijktest in november 2019 in Ekeren kregen we enkele vragen van de gemeenten. Zij wilden meer informatie over de nooddrinkwatervoorzieningen. Daarom organiseerde AquaFlanders op 4 december een live webinar.

Tijdens dit webinar kregen gemeenten extra informatie over hun rol in het noodplan. We vroegen hen ook om geschikte locaties voor bedeling van nooddrinkwater in kaart te brengen. De gemeenten geven nu regelmatig een update van deze locaties door. Zo heeft elke Vlaming op elk moment toegang tot kwaliteitsvol drinkwater.

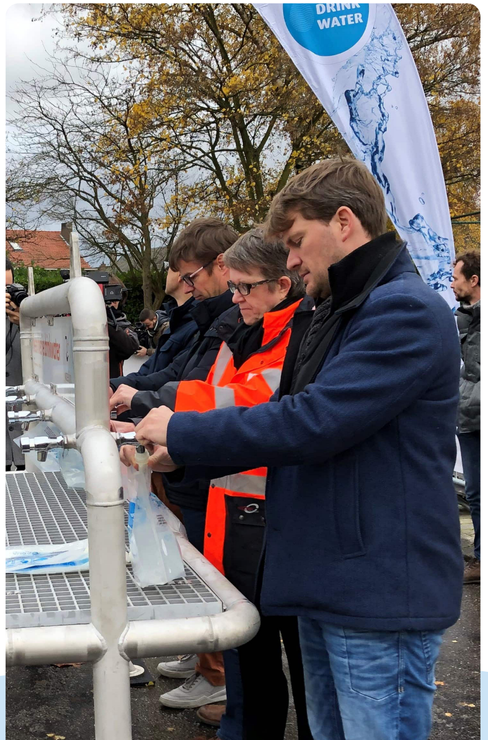

De 6 rollen van AquaFlanders

Belangenbehartiger

We zijn de belangenbehartiger van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie voert een dynamisch public affairs-beleid naar alle stakeholders. Zo dragen we ertoe bij dat onze leden hun strategische doelstellingen realiseren.

Promotor

We vergroten waterbewustzijn en de publieke aanvaarding van circulair water en een integraal waterbeleid in Vlaanderen. We voeren een dynamisch marketing- en communicatiemeerjarenbeleid, in lijn met het public affairs-beleid.

Facilitator

We vergroten de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking tussen stakeholders van het integrale waterbeheer te stimuleren. We streven naar complementariteit, optimaliseren informatiestromen en -afstemming, bevorderen initiatieven, stimuleren innovatie en verspreiden kennis.

Kwaliteitsbewaker

We bewaken de kwaliteit in de hele watersector. Vanuit deze rol zorgen we voor de keuringen van drinkwater- en afvalwateraansluitingen en vaardigen we technische voorschriften uit. Daarbij is maximale transparantie van de dienstverlening binnen de hele sector het streefdoel.

Dienstverlener

We ontwikkelen en organiseren watergerelateerde diensten. Zo bieden we ondersteuning aan onze leden en hun leveranciers, opdrachtnemers en particulieren.

Federator

We zijn de stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen. We werken met passie aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid en ondersteunen onze leden om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Desguinlei 250,
2018 Antwerpen

E. info@aquaflanders.be
T. 03 292 91 90

www.aquaflanders.be